

Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

За період від 13.05 - 19.05.2024 | Центр протидії дезінформації

УВ
Фонд державного майна України
№10-50-14463 від 29.05.2024
КЕП: Сидоренко Н. В. 29.05.2024 10:39
3FAA9288358EC00304000000A20E390021BAD300
Сертифікат дійсний з 22.04.2024 00:00 до
21.04.2026 23:59

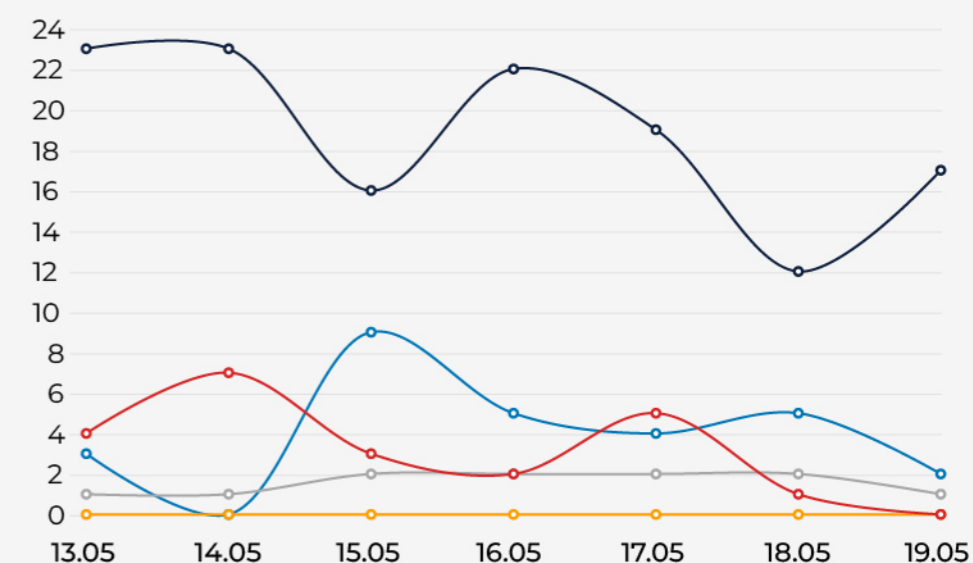
ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД УКРАЇНСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ 13.05 - 19.05.2024

Загалом діяльність ворожих інформаційних ресурсів протягом тижня можна охарактеризувати як **активну**. Щодо України росіяни здійснювали більшість інформаційних атак за **військовим та міжнародним напрямками**. Так, основна тема дискредитаційних повідомлень у контексті перебігу воєнних дій стосувалася наступу армії рф на Харківському напрямку, зокрема, оборони міста Вовчанськ українською армією. Також триває кампанія «пропаганди страху», у рамках якої російські інформаційні ресурси поширюють повідомлення щодо підготовки наступу збройних сил рф на місто Суми. Ці повідомлення мають на меті викликати паніку з-поміж громадян України через поширення нарративу щодо буцімто відсутності фортифікаційних споруд та «неспроможності Сил оборони України протистояти російській армії». До того ж кремль цього тижня продовжував докладати зусиль для розхитування внутрішньополітичної ситуації в Україні шляхом активізації інформаційної операції «Майдан-3», яка має на меті переконати українську та міжнародну аудиторію у нелегітимності представників української державної влади, зокрема, Президента України В. Зеленського після 21 травня 2024 року. Для цього активно залучаються провідні російські медіа, лідери громадської думки, воєнкори та політики. На тлі цих подій та напередодні Глобального саміту миру в Женеві росія збільшила рівень інформаційного впливу в міжнародному інформаційному просторі, схилиючи Україну до «заморозки» війни та мирних перемовин. Отже, враховуючи зазначене вище, можна констатувати, що ситуація в інформаційному просторі є складною та потребує постійної уваги й регулювання, зокрема за допомогою створення і поширення власних контрнарративів.

Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

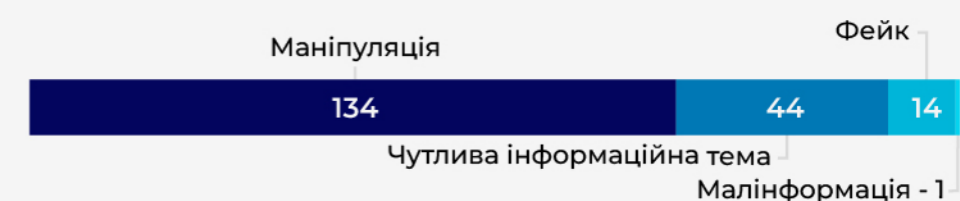
Кількість загроз у розрізі тижня за напрямками:

Головний нарратив за напрямом:

Топ загроз за видами:

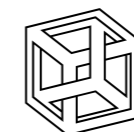
Головні інформаційні приводи (міжнародний аспект)

1. У рамках дезінформаційної операції «Майдан-3» росія активізувала зусилля щодо інформаційного впливу, щоб дискредитувати Президента України Володимира Зеленського та поставити під сумнів його легітимність. Зокрема, центральним наративом цієї операції нині є «після 21 травня український Президент втрачає владу всередині країни та не має повноважень представляти державу на міжнародних майданчиках, зокрема на Саміті миру в Женеві». У статті CNN «US intelligence sees Russia step up disinformation campaign against Ukraine's Zelensky» («Розвідка США бачить, що росія посилює кампанію з дезінформації проти Зеленського в Україні») від 15 травня 2024 року з посиланням на американські розвідувальні дані зазначається, що російські спецслужби обрали два напрями дезінформації: болісний відхід Сил оборони України з міста Авдіївка на сході країни та відтермінування виборів Президента України, які мали відбутися цієї весни, через війну. Крім цього, питанню продовження повноважень Володимира Зеленського присвячена стаття The Economist «Volodymyr Zelensky's five-year term ends on May 20th» («П'ятирічний термін повноважень Володимира Зеленського закінчується 20 травня») від 16 травня 2024 року, яка була використана російськими ресурсами для розхитування внутрішньополітичної ситуації в Україні. У матеріалі йдеться про те, що буцімто через контрнаступальні дії російської армії та монополію на українську владу «проблеми відносно легітимності Зеленського посиляться».

При цьому важливо зазначити, що стаття не містить посилання на жодне офіційне джерело, натомість містить згадку про неназване «джерело в розвідці». Тож будь-які спекуляції довкола питання продовження президентських повноважень після 21 травня – передусім частина російських зусиль у рамках ІПСО «Майдан-3», спрямованих проти України. Спецоперація переслідує мету дестабілізації системи влади в Україні, формування у населення та військових недовіри до рішень вищого керівництва країни, активізації опозиційних до чинної влади сил та спонукання до пом'якшення української позиції щодо умов закінчення війни під час Саміту в Женеві. Також прогнозується, що кількість російських інформаційних атак, спрямованих проти Президента України та виконання ним повноважень Глави держави у міжнародних інституціях, надалі збільшуватимуться.

2. Держава-агресор продовжує використовувати статті міжнародних видань для створення та розповсюдження маніпуляційних повідомлень у контексті війни. Так, російські інформаційні джерела з посиланням на статтю американського видання The New York Times від 14 травня 2024 року із заголовком «White House Worries Russia's Momentum Is Changing Trajectory of Ukraine War» («Білий дім стурбований тим, що імпульс росії змінює траєкторію війни в Україні») продовжують деструктивну кампанію зі схилення України до «мирних перемовин». У

матеріалі зазначається, що буцімто після кількох місяців контрнаступу росії та «технологічних покращень у протидії американській зброї» адміністрація Президента Дж. Байдена дедалі більше стурбована тим, що російський диктатор набирає достатнього імпульсу, щоб змінити перебіг війни. Крім цього, у статті акцентується на тому, що наступні кілька місяців можуть стати вирішальними, оскільки в якийсь момент Україна та росія зможуть перейти до переговорів про перемир'я, а також «заморозити війну за корейським сценарієм». У цьому контексті важливо зазначити, що маніпулювання змістом та суттю міжнародних публікацій є звичайною практикою російської пропаганди. Зокрема, кремль намагається розповсюджувати меседж, що буцімто у нинішній ситуації «корейський» варіант стає для України реальним сценарієм завершення війни, адже вона «не має інших можливостей, щоб зупинити просування російських військ», при цьому новий наступ росії у напрямку Харкова нібито змінить траєкторію війни. Зазначаємо, що ідею т. зв. «корейського варіанту» закінчення війни РФ просуває у медіапросторі ще з 2023 року, щоб виправдати перед електоратом неспроможність швидко повалити владу в Україні військовим шляхом на тлі власних масштабних економічних та людських втрат. Водночас автор публікації намагався донести своїм читачам, що «корейський варіант» розглядають лише як одну з гіпотетичних можливостей закінчення війни шляхом закріплення

лінії розмежування, як між Північною і Південною Кореєю. Основний посыл цієї статті – впевненість, що після надходження на фронт американської зброї та поповнення резервів ЗСУ Україна зможе повернути багато окупованих територій. Центр вважає, що кремль обрав такий сценарій не випадково, а з метою дестабілізації ситуації та просування нарративу щодо «неможливості звільнення Силами оборони України тимчасово окупованих територій військовим шляхом і відновлення територіальної цілісності країни у межах міжнародно визнаних кордонів».

3. У міжнародному інформаційному просторі фіксується кампанія з дискредитації Керівника Офісу Президента Андрія Єрмака. Так, у статті The Washington Post «Zelensky's chief aide flexes power, irks critics – and makes no apologies» («Головний помічник Зеленського використовує владу, дратує критиків – і не вибачається») від 18 травня 2024 року йдеться про так звану проблему концентрації влади в руках А. Єрмака та Офісу Президента України. Зокрема, Керівника Офісу обвинувачують у тому, що він «недемократично» зміцнив владу в Офісі Президента; спостерігав за «чисткою» вищих посадовців, включаючи колишнього Головнокомандувача ЗСУ Валерія Залужного; обмежує доступ до Президента Зеленського і прагне особистого контролю над майже кожним важливим рішенням Уряду. При цьому автори посилаються на неназваних українських чиновників, що відразу ставить під сумнів достовірність подібної інформації. Матеріал широко розповсюдили російські інформаційні ресурси, супроводжуючи центральним нарративом «Керівник Офісу Президента України А. Єрмак має більше політичної ваги, ніж сам Президент України В. Зеленський». Тож прокремлівські ресурси намагаються дискредитувати вище військово-політичне керівництво України та збільшити рівень недовіри українців і міжнародних партнерів до Президента В. Зеленського. Важливо зазначити, що Керівник Офісу Президента став об'єктом дезінформаційних кампаній рф ще до початку повномасштабного вторгнення. Водночас нині маніпулятивні матеріали стосовно А. Єрмака публікуються в рамках російської кампанії «Майдан-3», яка має на меті розповсюдження в інформаційному просторі нарративів щодо буцімто нелегітимності чинного Президента України та дестабілізацію внутрішньополітичної ситуації у державі.

Загальний огляд міжнародного інформаційного простору

Українська армія слабка/некомпетентна.

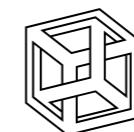
Наратив просувається в інформаційному просторі США (The New York Times, The Wall Street Journal, Business Insider, Forbes, The Hill, The Washington Post) та Великої Британії (The Times, The Guardian, The Washington Post). З-поміж суб'єктів поширення – німецький журналіст Юліан Рьопке. У маніпулятивних повідомленнях йдеться про те, що буцімто Сили оборони України не були готові до наступу на півночі Харкова. Також зазначається, що західна допомога «жодним чином не вплине на ситуацію на фронті через брак бійців та укріплень».

Україна зазнає великих втрат.

Наратив просувається в американському (The New York Times, Politico, The Wall Street Journal) та німецькому (Welt) інформаційному просторі. З-поміж суб'єктів поширення – німецький журналіст Юліан Рьопке. У дезінформаційних повідомленнях йдеться про те, що «село Роботине у Запорізькій області перейшло під контроль зс рф», що спростовується Генштабом Збройних Сил України. Крім того, в інформаційних матеріалах йдеться про початок так званої вирішальної битви для України у контексті російського наступу.

Україна – маріонетка США/НАТО.

Наратив просувається в американському (Politico, The Wall Street Journal, ABC News, Forbes) інформаційному просторі. У дезінформаційних матеріалах активно дискредитують керівництво США в контексті війни рф проти України, зокрема, йдеться про те, що «Україна поступово йде до поразки через політику Джо Байдена». Також це стосується буцімто заборони США завдати ударів наданою західними партнерами зброєю по території рф.

Заяви представників держави-агресора щодо України

13 травня 2024 року речниця мзс рф марія захарова, коментуючи слова Єнса Столтенберга щодо відновлення України, заявила: **«Для нього Україна – це інструмент реалізації антиросійського курсу НАТО»** (<https://tass.ru/politika/20784669>).

13 травня 2024 року голова мзс рф сергій лавров заявив: **«Ми ж у Стамбулі, справді, були за крок від того, щоб парафований документ підписати і тим самим закінчити спеціальну військову операцію, як зараз визнають спонсори України, на дуже вигідних для України умовах. Наші політологи теж про це говорять. Я з цим погоджуюсь. І тепер вже зрозуміло, що той випадок був востаннє, коли російське керівництво вирішило всупереч численним попереднім обманам з боку Заходу все-таки повірити і проявити добру волю. Знову обдурили, знову змусили воювати»** (<https://t.me/dimsmirnov175/70939>).

15 травня 2024 року речниця мзс рф марія захарова в особистому Telegram-каналі оприлюднила публікацію, в якій коментує візит Державного секретаря США Е. Блінкена до Києва та виділення Україні нового пакету допомоги: **«Жодні озброєння не врятують від краху злочинний режим Зеленського. Усю військову техніку, поставлену Україні, буде знищено»** (<https://t.me/MariaVladimirovnaZakharova/8058>).

16 травня 2024 року пресекретар російського диктатора дмитро пєсков прокоментував Саміт миру в Швейцарії: **«Без росії обговорювати питання безпеки, які стосуються нас, абсолютно безперспективно. Участь Китаю в конференції не додасть їй результативності»** (<https://www.rbc.ru/rbcfreenews/6645b3839a794760f8fcf85e>).

17 травня 2024 року російський диктатор на прес-конференції у китайському Харбіні заявив: **«Ми готові до обговорень, ми ніколи не відмовлялися... тільки-но війська відвели, відразу західники сказали Україні не підписуйте, воюйте... і нам тут же було сказано «ну тепер воюватимемо до останнього», більше переговорів ніяких не буде. Тепер вони бачать, що не виходить, до останнього може вийде, але не виходить завдати стратегічної поразки росії... тепер запищали «давайте терміново конференцію»... І росію звинувачують у тому, що ми не хочемо брати участь... так нас не запрошують»** (<https://www.rbc.ru/rbcfreenews/66472eb99a7947704b59fa30>).

